

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
Wstęp	19
Rozdział 1	
Podstawy odpowiedzialności cywilnej lekarza i zakładu leczniczego	21
1.1. Uwagi wprowadzające	22
1.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 13.05.2005 r., I CK 662/04 – zasądzenie odszkodowania w deliktowym reżimie odpowiedzialności	28
1.3. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 4.04.2002 r., I C 656/99 – odpowiedzialność zakładu opieki zdrowotnej za szkody wyrządzone przez lekarzy i personel medyczny jak za podwładnego; kompensacyjny charakter zadośćuczynienia	34
1.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24.01.2008 r., I ACa 354/07 – obowiązki pooperacyjne lekarza – odpowiedzialność szpitala klinicznego za działania lekarzy	39
1.5. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 26.01.2011 r., IV CSK 308/10 – odpowiedzialność niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej za szkodę wyrządzoną z winy lekarza prowadzącego indywidualną praktykę lekarską	43
1.6. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 11.10.2007 r., IV CSK 174/07 – legitymacja bierna w związku z zabiegiem zleconym i wykonywanym na terenie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przez lekarza w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej	49
1.7. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 1.12.1998 r., III CKN 741/98 – odpowiedzialność szpitala a poziom usług świadczonych w publicznej służbie zdrowia	53
1.8. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 23.04.2013 r., I ACa 721/12 – odpowiedzialność lekarza wykonującego	

prywatną praktykę – zbieg odpowiedzialności kontraktowej z odpowiedzialnością deliktową (art. 443 k.c.)	56
1.9. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 7.03.2013 r., II CSK 364/12 – odpowiedzialność Skarbu Państwa na zasadzie słuszności (art. 417 ² k.c.)	62
1.10. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 22.01.2013 r., I ACa 1160/12 – odpowiedzialność na zasadzie słuszności w razie szkody wynikłej ze szczepień ochronnych	69
1.11. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 14.01.2013 r., I ACa 1348/13 – charakter prawny umowy o zabiegi lecznicze, odpowiedzialność kontraktowa lekarza	77
1.12. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 20.05.2016 r., II CSK 517/15 – podstawy odpowiedzialności niepublicznego zakładu leczniczego i zatrudnionych tam lekarzy wobec pacjentów zakładu	83
1.13. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 26.01.2017 r., I ACa 760/16 – prawa pacjenta, roszczenie bezpośrednie (<i>actio directa</i>) wobec ubezpieczyciela z tytułu OC	84

Rozdział 2

Wina lekarza i szpitala. Błąd sztuki lekarskiej	89
2.1. Uwagi wprowadzające	90
2.2. Odesłanie	92
2.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27.06.2007 r., VI ACa 108/07 – błędy diagnostyki i terapii, opieszałość w podejmowaniu czynności i niedostateczne pouczenie pacjenta o ryzyku związanym ze stanem jego zdrowia jako przesłanki odpowiedzialności lekarza	94
2.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 4.03.2009 r., I ACa 12/09 – wina szpitala – ciężar dowodu istnienia związku przyczynowego pomiędzy błędem sztuki lekarskiej a szkodą	98
2.5. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 12.10.2006 r., I ACa 377/06 – odpowiedzialność zakładu opieki zdrowotnej za błędy organizacyjne i zaniedbania personelu medycznego oraz za naruszenie standardów postępowania i procedur medycznych	101
2.6. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 23.11.2006 r., I ACa 561/06 – wina lekarza za niezastosowanie właściwego leczenia	105
2.7. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 1.02.2006 r., I C 213/04 – błąd lekarski a niedbalstwo lekarza	108
2.8. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z 15.07.2003 r., I C 955/98 – nieprawidłowy sposób leczenia oraz zwłoka z zasięgnięciem opinii specjalisty jako wina lekarza	111

2.9. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 28.10.1983 r., II CR 358/83 – wina zakładu leczniczego za personel medyczny	114
2.10. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 5.02.1974 r., I PR 518/73 – wina lekarza za błędną diagnozę oraz zarzut przyczynienia się pacjenta do własnej śmierci	117
2.11. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22.08.2012 r., I ACa 178/12 – zawiniony błąd sztuki lekarskiej – związek przyczynowy – dziedziczenie roszczenia o zadośćuczynienie (art. 445 § 3 k.c.)	125
2.12. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 7.03.2012 r., I ACa 750/11 – wina lekarza – zaniechanie leczenia zachowawczego – niepoinformowanie pacjenta o ryzyku zabiegu operacyjnego i dokonanie tego zabiegu mimo braku dostatecznych umiejętności – ustalenie rozmiaru szkody	130
2.13. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 24.10.2013 r., IV CSK 64/13 – błąd sztuki lekarskiej, postępowanie dowodowe w „procesach lekarskich”	137
2.14. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 8.07.2015 r., I ACa 63/15 – wina anonimowa, prawo pacjenta do rezygnacji z leczenia	143
2.15. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 30.05.2014 r., I ACa 795/11 – domniemanie winy, błąd diagnostyczny	152
2.16. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 15.07.2014 r., I ACa 25/14 – błąd diagnostyczny, podstawa odpowiedzialności zakładu leczniczego	158
2.17. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 4.05.2017 r., I ACa 1396/16 – wina lekarza, błędna diagnoza, pozbawienie pacjenta szansy przeżycia	165
2.18. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 27.06.2017 r., II CSK 69/17 – błąd medyczny, braki w dokumentacji medycznej	172
2.19. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 16.06.2016 r., V ACa 723/15 – błąd diagnostyczny, prawa pacjenta, zadośćuczynienie pieniężne	177

Rozdział 3

Związek przyczynowy	183
3.1. Uwagi wprowadzające	183
3.2. Odesłanie	185
3.3. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 13.06.2000 r., V CKN 34/00 – prawdopodobieństwo związku przyczynowego w razie zakażenia pacjenta w szpitalu	186
3.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 29.09.2014 r., I ACa 233/14 – dowód związku przyczynowego, domniemania faktyczne	191

Rozdział 4

Ciężar dowodu	197
4.1. Uwagi wprowadzające	197
4.2. Odesłanie	199
4.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 19.08.2015 r., I ACa 286/15 – ciężar dowodu związku przyczynowego i winy personelu medycznego	200

Rozdział 5

Zgoda pacjenta na zabiegi medyczne. Obowiązek informacji	209
5.1. Uwagi wprowadzające	210
5.2. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 31.03.2006 r., I ACa 973/05 – zabieg medyczny wykonany zgodnie z zasadami wiedzy, ale bez zgody pacjenta	213
5.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 14.04.2011 r., I ACa 130/11 – odpowiedzialność szpitala za dokonanie operacji w zakresie nieobjętym zgodą pacjenta	216
5.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 12.10.2007 r., I ACa 920/07 – zakres zgody pacjenta – niedołożenie należytej staranności przez lekarza	220
5.5. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 3.12.2009 r., II CSK 337/09 – obowiązek informacji o ryzyku i rzadkich skutkach zabiegu operacyjnego	224
5.6. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 7.11.2008 r., II CSK 259/08 – informacja o ryzyku w przypadku zaniechania zabiegu medycznego i świadoma odmowa poddania się leczeniu	229
5.7. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11.03.2008 r., I ACa 846/07 – „uświadomiona” zgoda pacjenta	233
5.8. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 23.11.2007 r., IV CSK 240/07 – obowiązek informacji w związku z odmową pacjenta poddania się leczeniu lub badaniu	239
5.9. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 26.04.2007 r., II CSK 2/07 – obowiązek udzielenia pacjentowi informacji a brak konieczności wskazania wszystkich możliwych skutków leczenia	243
5.10. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 29.09.2005 r., I ACa 236/05 – zakres udzielanych pacjentowi informacji	247
5.11. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 11.04.2006 r., I CSK 191/05 – niezachowanie pisemnej formy oświadczenia pacjenta wyrażającego zgodę na zabieg operacyjny	251
5.12. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 17.12.2004 r., II CK 303/04 – ciężar dowodu wykonania ustawowego obowiązku udzielenia pacjentowi informacji	256
5.13. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 30.12.2003 r., I C 110/02 – informacja o skutkach zabiegu operacyjnego	262

5.14. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 2.10.2003 r., I ACa 368/03 – niepoinformowanie pacjenta przez lekarzy o sposobie przeprowadzenia zabiegu	265
5.15. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 28.08.1973 r., I CR 441/73 – informowanie pacjenta o mogących wystąpić komplikacjach a ryzyko odmowy wyrażenia zgody na dokonanie zabiegu	268
5.16. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 14.11.1972 r., I CR 463/72 – informacja o możliwościach w zakresie leczenia zachowawczego i operacyjnego	274
5.17. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 29.12.1969 r., II CR 551/69 – przekroczenie zakresu zgody na zabieg udzielonej przez pacjenta ...	278
5.18. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 13.07.2011 r., I ACa 57/11 – zakres zgody pacjenta na interwencję medyczną i ryzyko zabiegu	286
5.19. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 2.08.2012 r., I ACa 443/12 – brak „poinformowanej” zgody pacjenta na zabieg operacyjny – zadośćuczynienie za naruszenie praw pacjenta	291
5.20. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 28.11.2012 r., V ACa 826/12 – zakres obowiązku informacji o ryzyku i skutkach zabiegu medycznego	296
5.21. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 18.09.2013 r., I ACa 355/13 – obowiązek lekarza poinformowania pacjenta o alternatywnych metodach diagnostyki i leczenia	302
5.22. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 16.03.2017 r., I ACa 621/17 – zgoda na zabieg operacyjny, ryzyko niepowodzenia zabiegu	307
5.23. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 11.08.2016 r., I ACa 300/16 – prawo pacjenta do informacji medycznej	313

Rozdział 6

Zabiegi oczywiście zbędne. Nieważność zgody pacjenta	319
6.1. Uwagi wprowadzające	319
6.2. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 12.12.2003 r., II C 911/01/5 – zabieg operacyjny oczywiście zbędny	321
6.3. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 19.07.1999 r., I C 1150/98 – dokonanie zabiegu operacyjnego mimo braku wskazań medycznych	324
6.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 16.01.2013 r., I ACa 692/12 – dokonanie oczywiście zbędnej operacji resekcji zdrowego organu na skutek błędu diagnostycznego	328

Rozdział 7

Problem transfuzji krwi u Świadków Jehowy	332
7.1. Uwagi wprowadzające	332

7.2. Glosa do wyroku Cour Administrative d'Appel de Paris z 9.06.1998 r., D.1999. J. 277 – obowiązek lekarza poszanowania woli chorego a ochrona życia i zdrowia	334
7.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Aix-en-Provence z 21.12.2006 r., D. 2007, n° 26 – opóźnione podjęcie interwencji ratującej życie a respektowanie woli pacjenta	338

Rozdział 8

Odpowiedzialność szpitala (lekarza) za zakażenia	342
8.1. Uwagi wprowadzające	343
8.2. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 9.05.2002 r., ACa 221/02 – obowiązek szczegółowego powiadomienia pacjenta i członków jego najbliższej rodziny o konsekwencjach nosicielstwa wirusa choroby zakaźnej	345
8.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9.02.2000 r., I ACa 69/00 – dowód <i>prima facie</i> w „procesach lekarskich”	349
8.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 28.04.1998 r., I ACa 308/98 – dowody w procesie o zakażenie pacjenta chorobą zakaźną	353
8.5. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 26.06.1992 r., ACr 254/92 – odpowiedzialność zakładu leczniczego za zakażenie wirusem HIV	356
8.6. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30.10.2015 r., I ACa 189/15 – odpowiedzialność szpitala za zakażenia bakteryjne podczas porodu	360

Rozdział 9

Pozostawienie ciał obcych w polu operacyjnym	366
9.1. Uwagi wprowadzające	366
9.2. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 16.12.2003 r., I ACa 573/03 – pozostawienie po operacji w zaszytej ranie ciała obcego	368
9.3. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 20.09.1999 r., I C 708/96 – pozostawienie podczas operacji ciała obcego w organizmie pacjenta	371
9.4. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 25.02.1972 r., II CR 610/71 – pozostawienie podczas operacji ciała obcego w organizmie pacjenta ...	374
9.5. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 15.02.2017 r., I ACa 1326/16 – pozostawienie w polu operacyjnym pacjenta chusty chirurgicznej, błąd medyczny, niedbalstwo	378

Rozdział 10

Odpowiedzialność za użycie wadliwego sprzętu medycznego	384
10.1. Uwagi wprowadzające	384

10.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 11.05.1983 r., IV CR 118/83 – dopuszczenie do użycia niesprawnego sprzętu medycznego	386
10.3. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 17.12.2004 r., II CK 300/04 – odpowiedzialność sprzedawcy za wadliwy aparat ortopedyczny . . .	389
Rozdział 11	
Postępowanie lecznicze wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	392
11.1. Uwagi wprowadzające	392
11.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 17.03.1977 r., I CR 70/77 – stosowanie elektrowstrząsów w zakładzie psychiatrycznym	394
11.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 18.03.2013 r., I ACa 852/12 – odpowiedzialność szpitala psychiatrycznego za niezapewnienie pacjentom bezpieczeństwa pobytu	399
Rozdział 12	
Zabiegi chirurgii estetycznej	406
12.1. Uwagi wprowadzające	406
12.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 5.09.1980 r., II CR 280/80 – obowiązek poinformowania pacjenta o ryzyku powikłań zabiegu operacyjnego dla celów estetycznych	408
12.3. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 20.05.2016 r., II CSK 517/15 – odpowiedzialność NZOZ Chirurgii Plastycznej i lekarza za szkody wyrządzone pacjentce przy operacji powiększenia piersi	411
12.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 2.10.2014 r., I ACa 625/14 – ryzyko powikłań pooperacyjnych pacjentki przy operacji powiększenia piersi	420
Rozdział 13	
Zabiegi sterylizacji	427
13.1. Uwagi wprowadzające	427
13.2. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 19.02.2008 r., I ACa 34/08 – bezprawne podwiązanie jajowodów podczas operacji cesarskiego cięcia	429
Rozdział 14	
Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez leki	433
14.1. Uwagi wprowadzające	433
14.2. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 27.10.2004 r., I ACa 575/04 – zastosowanie niewłaściwego leku jako błąd w sztuce lekarskiej	435
14.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 8.07.2016 r., I ACa 360/16 – odpowiedzialność szpitala za nieprawidłowe stosowanie leku, blankietowe oświadczenie zgody na leczenie	438

Rozdział 15

Badania prenatalne i preimplantacyjne	445
15.1. Uwagi wprowadzające	445
15.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 12.06.2008 r., III CSK 16/08 – prawo kobiety do badań prenatalnych	448

Rozdział 16

Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy porodzie	453
16.1. Uwagi wprowadzające	453
16.2. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 23.11.2011 r., I ACa 1124/11 – zaniechanie wykonania koniecznych badań u kobiety ciężarnej	456
16.3. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 24.03.2011 r., I CSK 389/10 – uszkodzenia płodu przy porodzie będące winą lekarzy, dziedziczenie roszczenia o zadośćuczynienie (art. 445 § 3 k.c.)	461
16.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 10.11.2009 r., I ACa 523/09 – niewłaściwy sposób przeprowadzenia porodu	467
16.5. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 21.02.2006 r., I ACa 69/06 – błędna ocena stanu płodu i opóźnienie porodu	472
16.6. Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 17.12.2003 r., II C 844/01/5 – wina szpitala i lekarza przy porodzie	476
16.7. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 10.01.2002 r., I ACa 576/01 – odpowiedzialność szpitala za błąd w sztuce lekarskiej przy porodzie	480
16.8. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 19.04.2000 r., I ACa 1146/99 – odpowiedzialność szpitala za szkody wynikające z zaniedbania intensywnego nadzoru medycznego	484
16.9. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 10.02.2010 r., V CSK 287/09 – szkoda wyrządzona dziecku przy porodzie – wina lekarza – stosowanie zarzuconej metody leczenia	487
16.10. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 8.01.2013 r., I ACa 624/12 – szkoda wyrządzona dziecku przy porodzie – ciąża bliźniacza	493
16.11. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 9.07.2015 r., I ACa 298/15 – odpowiedzialność szpitala za szkodę wyrządzoną przy porodzie	500
16.12. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 9.03.2016 r., I ACa 817/15 – szkoda wyrządzona przy porodzie	505

Rozdział 17

Roszczenia z tytułu <i>wrongful conception, wrongful birth, wrongful life</i> ...	511
17.1. Uwagi wprowadzające	512
17.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 6.05.2010 r., II CSK 580/09 – roszczenie odszkodowawcze przysługujące rodzicom upośledzonego dziecka	514

17.3. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 4.07.2008 r., I ACa 278/08 – prawo rodziców do podjęcia decyzji o przerwaniu ciąży w przypadku ciężkiego i nieodwracalnego uszkodzenia płodu, roszczenie odszkodowawcze rodziców	521
17.4. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 13.10.2005 r., IV CK 161/05 – dochodzenie przez rodziców roszczeń odszkodowawczych w przypadku urodzenia dziecka upośledzonego	526
17.5. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 22.02.2006 r., III CZP 8/06 – odpowiedzialność za bezprawne uniemożliwienie dokonania zabiegu przerwania ciąży będącej następstwem gwałtu	532
17.6. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 21.11.2003 r., V CK 16/03 – odszkodowanie w razie bezprawnego uniemożliwienia dokonania zabiegu przerwania ciąży	536
17.7. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 12.05.2015 r., I ACa 204/15 – prawo do planowania rodziny, uprawnienie do legalnego przerwania ciąży	540
Rozdział 18	
Zapłodnienie <i>post mortem</i>	546
18.1. Uwagi wprowadzające	546
18.2. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 29.07.2009 r., I ACa 308/09 – zapłodnienie <i>in vitro post mortem</i>	547
Rozdział 19	
Wynagrodzenie szkody wyrządzonej przy leczeniu	552
19.1. Uwagi wprowadzające	553
19.2. Odesłanie	557
19.3. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 3.06.2011 r., III CSK 279/10 – wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę	558
19.4. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 7.10.2010 r., I ACa 896/10 – zakres doznanych krzywd jako podstawa do określenia wysokości zadośćuczynienia	564
19.5. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 17.06.2009 r., IV CSK 37/09 – zasądzenie renty na rzecz małoletniego z tytułu zwiększonych potrzeb	570
19.6. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 13.12.2007 r., I CSK 384/07 – prawo żądania wyłożenia z góry sumy potrzebnej na koszty leczenia poszkodowanego	575
19.7. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21.11.2007 r., I ACa 617/07 – wina personelu medycznego, rozmiar zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zachowanie lekarzy mające wpływ na poczucie krzywdy poszkodowanego	580
19.8. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 20.04.2006 r., IV CSK 99/05 – rozmiar krzywdy i jego wpływ na wysokość zadośćuczynienia	584

19.9. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 10.03.2006 r., IV CSK 80/05 – miarkowanie wysokości zadośćuczynienia, funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia	589
19.10. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 29.09.2005 r., I ACa 510/05 – obowiązki lekarzy i personelu medycznego, kompensacyjna funkcja zadośćuczynienia	595
19.11. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9.03.2001 r., I ACa 124/01 – wina lekarza, wpływ przestępczego działania lekarza na rozmiar krzywdy doznanej przez pacjenta	599
19.12. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 19.11.1969 r., II CR 294/69 – zarzut przyczynienia się pacjenta do powstania lub zwiększenia szkody	603
19.13. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 27.04.2012 r., V CSK 142/11 – zadośćuczynienie pieniężne za naruszenie praw pacjenta	608
19.14. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 9.03.2012 r., I CSK 281/11 – zadośćuczynienie pieniężne na rzecz rodziców dziecka, które urodziło się martwe (art. 446 § 4 k.c.)	613
19.15. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 12.12.2013 r., III CZP 74/13 – dziedziczenie roszczenia o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę osób najbliższych (art. 446 § 4 k.c.)	619
19.16. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12.12.2007 r., I ACa 552/07 – zadośćuczynienie pieniężne za naruszenie praw pacjenta i prawo do informacji	624
19.17. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 16.04.2015 r., I CSK 434/14 – zadośćuczynienie na rzecz poszkodowanych w stanie wegetatywnym na skutek „śpiączki mózgowej”	629
19.18. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10.03.2015 r., VI ACa 651/14 – zadośćuczynienie pieniężne za naruszenie praw pacjenta i prawo do informacji	640
19.19. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9.12.2015 r., I ACa 1318/15 – zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę (art. 446 § 4 k.c.) i odszkodowanie z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej (art. 446 § 3 k.c.)	646
19.20. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8.01.2016 r., I ACa 442/15 – zadośćuczynienie pieniężne na rzecz osób bliskich w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia	652
19.21. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 29.09.2016 r., I ACa 455/16 – zadośćuczynienie pieniężne, renta z tytułu zwiększonych potrzeb	661
19.22. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18.01.2016 r., VI ACa 1405/14 – zadośćuczynienie pieniężne na rzecz rodziców upośledzonego dziecka przy porodzie	667

Rozdział 20

Przedawnienie roszczeń	675
20.1. Uwagi wprowadzające	675
20.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 12.05.2011 r., III CSK 236/10 – ustalenie początku biegu przedawnienia	678
20.3. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 16.11.2005 r., V CK 349/05 – usprawiedliwiona zwłoka w wytoczeniu powództwa, zarzut nadużycia prawa (art. 5 k.c.)	682
20.4. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 21.05.2003 r., IV CKN 378/01 – bieg terminu przedawnienia	686

Rozdział 21

Odpowiedzialność Narodowego Funduszu Zdrowia	690
21.1. Uwagi wprowadzające	690
21.2. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 8.08.2007 r., I CSK 125/07 – obowiązek ponoszenia kosztów leczenia osób nieubezpieczonych przez NFZ	693
21.3. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 13.07.2005 r., I CK 18/05 – zapłata przez NFZ za pozaumowne i ponadlimitowe świadczenia zdrowotne	698

Rozdział 22

Dokumentacja medyczna	702
22.1. Uwagi wprowadzające	702
22.2. Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 17.09.2013 r., II OSK 1539/13 – dostęp osoby bliskiej do dokumentacji medycznej zmarłego pacjenta	707